

SLOVENSKI NAROD.

ihaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Someščanje!

Že prihodnji teden Vam bode treba izbrati občinske svetovalce, katerim hočete izročiti skrb za napredek in blagostanje glavnega mesta.

Koliko lepega in koristnega se je tekom let mej gospodarstvom sedanjega občinskega sveta storilo v našem mestu, to mora videti in čutiti vsak, a marsikaj čaka še ugodne rešitve in pričelo se je tudi že prevažno delo premembe sedanje drage in nezadostne razsvetljave, katera bode kmalo srečno dognana.

Večinoma so sodelovali pri tem vspešnem poslovanju gospodje, ki so pripravljeni zopet prevzeti mandat.

Volilni shod z dne 8. t. m. proglasil je kandidatom sledeče gospode:

za I. volilni razred:

Gogola Ivan, c. kr. notar in posestnik;
Grasselli Peter, mestni župan in posestnik;

Staré Josip dr., c. kr. finančne prokuratorie pristav in posestnik;

Velkovrh Ivan, c. kr. nadporočnik v p. in posestnik;

za II. volilni razred:

Hribar Ivan, glavni zastopnik banke „Slavije“ in častni meščan;

Pirc Gustav, c. kr. kmetijske družbe tajnik;

Žagar Karol, deželni blagajnik in posestnik;

za III. volilni razred:

Černe Jernej, mesar in posestnik;
Škerjanc Ivan, gostilničar in posestnik;

Žitnik Jernej, čevljarški mojster in posestnik.

Ne pustite se motiti po poskusih, katere inscenuje neka stranka, ki se ne upa s pravim imenom na svitlo, ter pridite vsi, kojim je mar napredek in národno lice glavnega mesta, na dan volitve na volišče ter izvolite soglasno gori imenovane kandidate!

Za klub národnih obč. svetovalcev:
Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški.

Državni zbor.

Na Dunaji, 11. aprila.

V današnji seji nadaljevala se je razprava o dispozicijskem zakladu. Seja je bila jako živahna. Najprej so Windischgraetz, Plener in Hohenwart odgovarjali Gregru, potem pa je obujal veliko pozornost jako interesantni dvoboj Ferjančič-Šuklje. Ferjančič je z neposnemno eleganco in sigurnostjo vihtel svoj rapir in zadel Šukljeta z vsako besedo, ko pa se je Šuklje po navadi slabih duelantov jel posluževati sredstev, ki niso „honorowa“, zabodel ga je Ferjančič naravnost v srce, razkrivši, da je Šuklje utajil „Slovenčev“ članek.

Po rešitvi nekaterih formalnostij nadaljevala se je specijalna debata o državnem proračunu. Prvi je govoril moravsko češki poslanec dr. Meznik, rekši, da češki narod nima zaupanja do poljsko-nemške družbe na ministerskih kreslih, da je koalicija alianca nemškega liberalizma s poljskim klubom, torej dveh narodno-saturiranih strank, ki hočeta zavarovati svojo krivično posest napram Čehom, Slovencem in Rusom. Taaffeovo ministerstvo je bilo pravo avstrijsko koalicijsko ministerstvo. — Ministerski predsednik knez Windischgraetz rekel je z ozirom na govore glede volilne reforme in dotičnega vladnega načrta, da se je ta načrt razglasil zoper voljo vlade, ker je bil namenjen le zaupnemu posvetovanju. Vsa stvar se nahaja še v stadiju pripravljanja. Izvedeti je mnenja o tem vprašanju, ker bode šele potem mogoče se porazumeti. Upati je, da se doseže ta jedinstvo mej vlado in koaliranimi

strankami. Če so se pri prvih razgovorih pojavila nasprotstva, se ni čuditi pa tudi ne bati, saj gre za stvar, pri kateri se taka nasprotstva najlažje pojavijo. To se vidi v vseh državah, kjer je volilna reforma na dnevnem redu, a pri nas so težkote morda še večje, kakor drugod. Pogoji za reformo pa so v jednom oziru pri nas vendar ugodnejše, ker smo jedini v tem, da je državo ohranjajočim elementom ohraniti politično prevlado ter ob jednom dati parlamentarnega zastopstva tistim, ki doslej niso bili v državnem zboru zastopani. Vlada ne misli od strank odobrenega modusa procedendi opustiti in se tudi groženj ne boji. — Govornik je potem zavračal tiste, ki so mu očitali, da je rekel, da češkega vprašanja ne pozna. Pojasnjeval je ta svoj izrek, češ, da ga je tako razumeti, da ne pozna češkega vprašanja v tem zmislu, da ima mejnarodni karakter in da je personalna unija jedina pravna zveza Češke z državo. Vsi drugi komentari izreka so svojevoljni in četudi morda dobro agitacijsko sredstvo, vendar neresnični. Koalicija je res sestavljena iz elementov, ki so si doslej bolj ali manj odločno nasprotovali, če pa je dr. Gregor rekel, da je zaman iskal etičnega momenta, ki je te elemente združil, bodi opozorjen, da tiči etični moment koalicije v odporu zoper ekstremne politične, narodne in socijalne težnje. Zato pa je želeli, da bi se koalicija utrdila in da bi se vladi posrečilo v avstrijskem dubu izvrševati težavno svojo dolžnost. — Finančni minister dr. Plener je nasproti Gregru tajil, da je kdaj rekel, da bo češki narod s škorpijoni bičal, če dobi oblast v roke. — Posl. dr. Hoffmann-Wellenhof je v imeni nemških nacionalcov izjavil, da bode stranka njegova glasovala zoper dispozicijski zaklad, ker se o porabi tega zaklada parlamentu ne polaga račun. — Posl. grof Hohenwart je rekel, da je Gregor o njegovem delovanju sovražno in neresnično govoril in na nedostojen način napadal cele stanovne in cele narode. Na to bodi povedano, da dr. Gregor morda ni osposobljen, izrekat take sodbe, gotovo pa nima za to potrebne avtoritete, naj torej oprostí, če je govornik rajši v družbi napadencev, nego v družbi Gregorovi.

LISTEK.

Šolska slika.

Srbaki spisal L. K. Lazarevič. Preložil J. P. Planinski

II.

(Dalje.)

Ali drugi dan se izpremeni vse pri cerkvi. Toliko da je pop razodel svoj namen kmetom in starejšim ljudem, že vsi privolijo in kuma Ninka žena prime vesela dete za roko, kar se oglasi učitelj kakor iz mrtvih:

— Prosim vas, bratje, in Vi, gospod pop, ako dovolite, da tudi jaz izpregovorim besedo.

Ljudje ostrmí:

— Daj, govori!

— Jaz pravim, gospod pop, in vi gospoda kmetje in kumi, da ni prav, da se dete poleg tolikega svojega imetja potika po tujih hišah.

Pop zardi, ko čuje besedo „imetje“, a kum Ninko pogleda debelo in sname lulo s čibuka:

— Mar ti, capin, smatraš mojo bišo za tujo, in mar se bo to dete potikalo v moji hiši!

Učitelj se ugrizne v jezik:

— Prosim, prosim, gospod Ninko in kum, in Vi, gospod pop ter ostala gospoda! Jaz pravim,

ako dovolite, da se dete odgaja kakor mestna deca, ker ono, vi vidite in tako mislim jaz, ni rojeno, da koplje in orje, a to bi bila tudi sramota za toliko selo; a vaši hiši čast in poštenje! — tu učitelj sname kapo in se prikloni kumu Ninku — a jaz mislim in pravim, da se dete odgaja!

— Kako misliš? reče Mojsilo Prokič.

— Mislim in pravim, naj se dete dá v šolo.

— Kakšno šolo? Kdo je kedaj videl, da bi deklé hodilo v šolo?

— E, pojdite v mesto, gospodar in gazda Stanoje, pa boste videli. Ondu pohajajo vsa deca, moška in ženska, šolo, in tako sedaj napoka čas, da bo tudi po selih tako, pa bi bilo greh, da dete zaostane. Kakor rekel, jaz mislim in pravim, naj se dete vzgaja in nikakor drugače!

Seljaki se spogledajo.

— Kaj praviš, kume? reče Ninko popu.

— Nisem, pravi pop, nikdar na to mislil. Prav za prav ni neumna ta učiteljeva.

— A kako bo to? vpraša Aksentije Smiljanč učitelja.

— Lepo, pravim, dete se bo v šoli pri meni z ostalo deco naučilo čitati in pisati, pa ji ne bo treba pod starost prositi drugih, da ji čitajo pisma. A kadar ona odraste, se ne bodo pisma tako redko pisala, kakor seda, ampak bo moral vsakdo znati

pisma pisati. Mimo tega pa se v šoli poučuje zemljepisje, cerkvene zgodbe, te in one vede...

— Ne bi bilo napačno! reče kmet. Kaj praviš Ti, oče, in vi, bratje?

— Pa poskusimo, a? reče kum Ninko.

Iu tako ostane Mara pri očetu in pohaja šolo. Kakega pol leta po tem pop nevarno zboli, hipoma onemore, in že se mu dozdeva, da ne bo živ dočakal noči. Zatorej pokliče Ninka, Aksentija Smiljančica, Stanoja Gluviča in kmeta.

— Bratje, pravi, vse se mi tako zdi, da mi bo skoro ura odbila. Ali poklical sem vas, da se dogovorimo o nekih stvareh.

Kum Ninko bi rad sokolil popa, ali jezik se mu je zavezal in samo slino požira. Tudi Aksentije in Stanoje povesita glavi in se samo primaketa k postelji.

— Najprej, bratje, evo tu v ti skrinji so narodni novci, a ključ je na trpezi¹⁾ pod plaštanico²⁾

— Míčo vé! Notri je tisoč sto in jeden zlat.

Oni se spogledajo.

¹⁾ Trpeza (časna trapeza) je del altarja, na katerem stoji „jevandjelje“ in križ in kjer se opravlja božja služba.

²⁾ Plaštanica je posvečen mal prtiček, navadno svilen in z zlatom izvesen, s sliko razpetega Izvičarja.

Prel. prip.

(Dalje prih.)

Po govorih obeh ministrov in grofa Hohenwarta nastalo je vselej hrupno odobravanje in živahno ugovarjanje.

Mej nemirom, ki se je le počasi polegel, poudarja poslanec dr. Ferjančič začetkom svojega govora, da on in njegovi ožji somišljeniki mislijo glasovati za budget v obče, da pa bodo glasovali proti v govoru stoječi razpravni točki, to je proti dispozicijskemu fondu, ker nimajo zaupanja v sedanjo koalicijsko vlado. Nadaljeval je svoj govor, dotika se vseh naših narodno političnih vprašanj, katera so se bila sprožila že v budgetnem odseku, zlasti po posl. dr. Gregorčiču, omenja jih le mimogrede, češ, da se bodo osobito šolske razmere na Koroškem temeljiteje razpravljale tekom nadaljnje debate. Vendar pa si ne more kaj, da bi že sedaj ne opozarjal, da se je zadnje dni imenoval nadzornikom za trdi slovenski okraj na Koroškem mož, ki je skoval pesniški nestvor, sovraštva poln zoper koroške Slovence. (Čujte, čujte!) To je nestvor, katerega bi govornik kot državni pravdnik nikdar ne pustil zagledati beli dan. (Čujte!) Dalo se je sicer Slovencem v budgetnem odseku nekaj malo obljub, toda, koliko je to vredno, kaže sobotni govor ministra Plenerja, koji izrecno naglašava dosedanje politično „posestno stanje“, koji besedi „jednakopravnost“ niti pomena ne vé. Govornik pravi, da pomen besede „jednakopravnost“ samo tistim neče biti jasen, kateri zahtevajo prednostij in predpravic za se. Vlada, če hoče pravična biti, naj spravi v veljavo člen XIX, in tako bo kmalu ustvarjen faktičen položaj, ki bode javno mnenje pripravljalo na narodnostni zakon. Če pa se bode koalicijska vlada še naprej držala krivičnega „posestnega stanja“, tedaj tudi ona sporazumljenja ne bode dosegla. Vlada po Plenerjevih besedah kaže ta svoj namen, zato govornik s somišljeniki vred ne more glasovati za dispozicijski fond. Konečno obrne se dr. Ferjančič proti poslancu Šukljetu, ki je v zadnjem svojem govoru pripovedoval o slovenskih pogledih na vzhod: „To je sumničenje, ki v dejanskih razmerah ni opravičeno. Očitajo se nam tu in tam v nasprotni, židovski žurnalistiki pogledi na vzhod. To nas ni vznemirjalo. Ali da to zastopnik slovenskega naroda stori, je novo in nezaslišano. V domovini so se stranke o tem že izjavile in jaz s posebnim zadoščenjem naglašam, da uprav konservativno glasilo slovenskih poslancev v Hohenwartovem klubu nič manj ne zavrača prof. Šukljeja, kakor narodna glasila. Prof. Šuklje je govoril o pogledih na vzhod, in temu protivno o naslanjanji na zahodno kulturo. Že to znači, da morajo ti pogledi na vzhod dalje segati, (Taka je!) ker zapadna kultura spravlja se le v protivje s kulturo držav, ki so na vzhodu in jugo-vzhodu avstrijske države. Smo li „mi“ zastopniki onega dela Slovencev, ki pogleduje na vzhod? Toda to je neumnost. Dinastičen ščit Slovencev je bil in je brez madeža, in slovenski zastopnik bi moral biti najzadnji, ki ga očrni skuša! (Živahno odobravanje in ploskanje somišljenikov.) Če pa posl. Šuklje misli, da ti pogledi segajo le do Zagreba, tedaj mu povem: Slovenski narod gleda k vsem Slovanom te države, naj bivajo na vzhodu ali na severu, (Dobro! Dobro!) da k njim goji simpatije in z njimi išče dotike. In to dela celi narod, a ne samo jeden del. Čuditi se moram, da prof. Šuklje, ki je še pred kratkim javno govoril v imeni tiste stranke, kateri danes očita poglede na vzhod, govoril zadnjič kot član stranke, katero je tam v jeseni strastno pobijal. Vprašamo se: kaj se je v tem kratkem času spremenilo pri našem narodu, da bi opravičen bil ta prevrat v mišljenji Šukljeta? Odgovor: Nič se ni spremenilo, pač pa premenila se je vlada in posl. Šuklje bo vedel, koliko je ta vladna prememba nanj vplivala. (Ploskanje in čestitanje govorniku).

Za tem je bila volitev generalnega contragovornika, ki je zadela češkomoravskega poslanca dra. Žačeka. Le-ta je brezozirno šibal koalicijsko vlado in ob burnem ploskanji Slovanov završil, da Čehi ne bodo poprej mirovali, dokler ne strmoglavijo tega ministerstva.

Koj za dr. Ferjančičevim govorom hitel je bil prof. Šuklje k prezidiju in oglašil se za faktični popravek glede na dr. Ferjančičev govor. Videlo se mu je, da je dobil udarec, kakeršnega ni pričakoval. Gorelo je v njem, ker je zapazil, da so hipoma vsi pogledi (namesto „na vzhod“) nanj obrnjeni. Dobivši

za drom. Žačekom besedo, skušal je, s ponedeljskim „Slovenecem“ v roki zavrtniti dra. Ferjančiča. Citiral je iz „Slovenca“ besede, ki se nahajajo v poročilu poslanca Kluna, češ, da on (Šuklje) ni „sumničil“, ker je znano, da se nekateri, osobito dr. Tavčar v Dubrovniku, navdušujejo za hrvatsko državno pravo. S tem citatom je hotel g. Šuklje reči, da njegova trditve o „Strömungen“ ni neutemeljena in da „Slovenec“ isto trdi. „Sie können nun beurtheilen, meine Herren i. t. d.“ je zaključil, ne da bi se mu le od jedne strani pritrdilo.

Gosp. dr. Ferjančič, ki se je takoj oglašil za proti-popravek, stal je poleg poslanca Šukljeja in hotel imeti od njega „Slovenca“, da bi iz drugega članka njegovega pojasnil, kaj in kako v tej stvari sodi list sam (ne g. Klun) in cela stranka. Toda posl. Šuklje ni hotel dati „Slovenca“ iz rok in tako je dr. Ferjančič, dobivši besedo, mogel samo opozarjati, da naj se čita v istem „Slovencu“ drugi t. j. uredniški članek, da se spozna sodba stranke o Šukljegovih trditvah, sodba, v kateri je složno vse slovensko javno mnenje. Dr. Ferjančič je zopet naglašal, da glede približevanja Hrvatom smo jedini vsi Slovenci; če pa je poslanec Šuklje silil proti „vzhodu“, sumničil je vse Slovence, ker takega gibanja pri nas ni, (Dobro!)

S tem je bil zanimivi dvoboj končan in Šuklje je v njem dobil na čelo znamenje, po katerem ga bodo poznali tudi izvenslovenski parlamentarci. Sapienti sat!

Posl. dr. Gregor je potem nasproti Plenerju izjavil, da se je njegov izrek o bičanju češkega naroda dostikrat navajal v listih in tudi ponavljal v deželnem zboru češkem, in sicer o Plenrovi navzočnosti, da pa rad verjame ministrom nasprotni izjavi. Glede njegovih besed o Poljaki izjavi, da ni hotel žaliti niti naroda niti njegovih zastopnikov. — Ko je še poročevalec grof Palffy priporočal dispozicijski fond, vzprejel se je ta s precejšnjo večino glasov in se je začela razprava o proračunski točki „ministerstvo notranjih del“.

Posl. dr. Gessmann je grajal vladno postopanje napram društvom in shodom, rekši, da se pri nas zakoni vedno tako tolmačijo, kakor ugaja vladajoči stranki, prebivalstvu pa se pristojete mu elementarne pravice z nečuvno predrznostjo konfiskujejo. — Posl. Rogl in Formanek navajala sta razne gospodarske pritožbe, posl. Pfeifer pa je grajal, da se v slovenskih krajih nastavlja uradniki, ki slovenskega jezika ali prav nič ne znajo ali le jako malo, prav kakor da je država preskrbovališče za nemške uradnike. Politična mesta so domena plemenitašev, neplemenitaški elementi pa se gonijo v stran. Samo nemški plemiči avanzujejo, drugi uradniki ne. To je slabo in ljudstvo je tudi jako nezadovoljno. Ko je še posl. dr. Dvořák navajal razne pritožbe glede sanitarnih razmer, prekinila se je razprava, po čitanju nekaterih interpelacij pa se je seja zaključila.

Prihodnja seja jutri.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 12. aprila.

Cesar ne pojde na Ogersko

Zadnje dni se je po vseh časopisih naznanjalo, da se pelje cesar dne 22. t. m. v Budimpešto in da misli tam več tednov ostati. Madjarski listi so to napovedano potovanje izkoriščali, češ, da je dokaz, da se cesar ne čuti užaljenega po demonstracijah pri Kossuthovem pogrebu in da jih ne smatra za nelojalne. Včeraj pa se je poluradno razglasilo, da se napovedano potovanje ne bo vršilo in da ostane cesar na Dunaji. Vsi listi priznavajo, da je to naznanilo ostro politično pobarvano in da bo na Ogerskem naredilo velik utis.

Političen dvoboj.

Ko je v zadnji seji drž. zbora poslanec grof Hompesch se v aristokratski svoji osebnosti predrznil zaklicati proti mladočeškimi poslancem „Ven z njim“ označil je posl. dr. Vašaty tako ravnanje za podlost, vsled česar mu je grof Hompesch poslal svoje sekundante.

Ogerski državni zbor.

V včerajšnji seji ogerskega drž. zbora naznanil je poslanec Ugroń predlog, naj izreče zbornica ministerstvu nezaupanje in sicer radi vladnega postopanja pri Kossuthovem pogrebu. Ugroń bo svoj predlog v soboto utemeljeval. Potem se je nadaljevala razprava o zakonu glede civilne poroke, v kateri se je izrekel grof Apponyi zoper ta zakonski načrt. Danes ima govoriti še pravosodni mi-

nister Szilagy, potem pa se ima vršiti glasovanje. Radovednost kakov bo izid je silno velika.

Vnanje države.

Bolgarski ministri mej soboj.

Najnovejše vesti potrjujejo poročila o bolgarski ministerski krizi, javljajo pa ob jednem, da se je začasno, namreč do povratka princa Koburžana, rešitev obstoječih diferencij odložila. Pravi vzrok vedno rastočega nasprotstva mej Stambulovim in vojnim ministrom Savovom ni znan, ve se le, da je vled tega nasprotstva nastal pred kratkim v seji ministerskega sveta oster prepir, čigar posledica je bila ta, da je vojni minister Savov demisioniral in pozval Stambulovala in njegovega oprodo, bivšega predsednika narodnega saborja in sedanjega trgovinskega ministra Slavkova na dvoboj. Kakor rečeno, se je rešitev te afere odložila dotlej, da se vrne Koburžan.

Delavski nemiri na Španskem.

Delavsko gibanje v raznih španskih provincijah rase glasom časnikaških poročil vedno bolj in je postalo zlasti v Sevilli jako nevarno. Moški in ženske hodijo trumoma po ulicah, zahtevajo kruha in dela. Primerili so se tudi že krvavi poboji mej delavci in orožniki, včeraj pa so izgredniki začeli ropati po prodajalnicah in užigati javna poslopja. Prišlo je do boja mej delavci in vojaki, pri katerem je bilo mnogo oseb ubitih in nebroj ranjenih. Vojaki so polovili glavne hujskače, a reda in mira še vedno ni.

Dopisi.

Iz Idrije, 9. t. m. [Izv. dop.] (Dr. Andrej Ferjančič in naši delavci, klerikalci in njihova „družba“. Čitalnica. Šukljejev govor.) Državni posl. gosp. dr. Ferjančič je še sedaj predmet živahnega razgovaranja v našem mestu. Njegovo poročilo o državnozbornem delovanju smatrajo za malo prepohlevno, vendar za sedanje in tukajšnje razmere prav srečno sestavljeno. Nekoliko več jasnosti si želé gledé splošne volilne pravice in slovenske protikoalicije. Toda vsi so navdušeni za-nj, tako da skrajni klerikalci ne morejo in ne smejo ziniti niti besedice proti njemu. Tudi se vjemajo vsi v tem, da je on jedini državni posl. kranjeki, kateri nastopa z dovoljno odločnostjo v sedanjih razmerah, ko hoče klerikalizem v narodno spanje zazibati Slovence, navdihniti jih z nazorom, da narodnost je posvetna stvar, in da je torej boj za narodne pravice pregrešen, protiversk. Zaupanje v g. poslanca je pri nas osebnostno zato veliko, ker se trudi in poteza neumorno za naše delavce, če prav bi jim lahko odgovoril: saj imate svojega poslanca, pojdite k njemu. A on je v tem oziru vzvišen nad strankarstvom in pomaga delavcu-trpinu, kjerkoli mu more. Bog pa on ni, da bi mogel doseči stvari — brez podatkov in dokazov, — stvari, zavržene že od zadnje instance, ako za te ni novih razlogov. Samó kjer se godi krivica proti obstoječim zakonom, se dá še kaj doseči, sicer je pa možno delovati le na preuredbo zakona. V vsakem slučaju je pa treba imeti zaveden, složen in organizovan narod za seboj. Zavednost, sloga in organizacija združene z značajnostjo in vztrajnostjo so sredstva, s katerimi se da vse doseči, brez njih pa nič. Na tem polju deluje lahko vsak, tudi najpriprostejši človek, a delovati tudi mora, ako noče ostati večen suženj, ako noče, da se mu kratijo pravice, ki mu pristujejo po naravnih in državnih zakonih. Teh sredstev se morajo posluževati tudi naši delavci, ako se hočejo znebiti gmotne in duševne sužnosti, v katero jih je spravila tekom stoletij neodločnost in klečeplazenje njihovih prednikov. Zato moramo zelo obžalovati in pomilovati one razkolnike, kateri so iz osebnosti in nevednosti pristopili k „družbi“, katero so ustanovili njihovi tisočletni zatiralci z namenom, da bi udušili vsak napredek in uničili organizacijo delavcev ter ohranili naše ljudstvo v nevednosti in nadaljnji gmotni in duševni sužnosti. Da je to njihov namen, kažejo že pravila omenjene „družbe“, ki so pravi pravcati srednjeveški monsturn. Predsednik te „družbe“ se nikdar ne voli, temveč ta je vedno dekan; tudi knjižničar je vedno le od dekana izbran duhovnik (§ 14) Štirje odborniki se morajo voliti „izmej častnih članov, dobrotnikov, meščanov in uradnikov“. In ta odbor sme: „prenarejati družbina pravila, imenovati častne člane, določevati liste in knjige, katere družba naroča, sklepati o razhodu družbe“ (§ 12)! Na odbor nimajo člani nikakega vpliva, samo to milost jim podeljujejo pravila.

Dalje v prilogi.

da „lahko stavijo razne predloge, katere potem načelnik pri odborovih sejah pretreduje, da se ali vzprejemajo ali pa odklonijo“ (§ 16). „Načelnik sam sme vsakteremu vzprejem v družbo odreti“ (§ 8) in sam ima pravico družbenika izključiti“ (§ 19). „Brez njegovega potrdila ni nobeden občni zbor in nobena odborova seja sklepčna. Načelnik more vsakterega uda ali neuda, ki bi kalil mir ali red na shodu, zboru ali veselici, po rediteljih odstraniti“ (§ 13). Itd. itd. In k taki „družbi“ pristopi kak človek, ki ima kolikaj soli v glavi! Ali ni že iz pravil namen jasen dovolj, da lahko vsak vidi, „kam pes tace moli?“ Ali ni jasno dovolj, da tej gospodi ni za narod, ni za vero, temveč le za gospodstvo nad drugimi? A kdor se jim ne klanja brez pogoja, kdor se jim ne pokori na milost in nemilost v teh posvetnih zadevah, — ta jim je „brezverec“, proti kateremu hujkajo nevedno ljudstvo javno in tajno. Ne daj Bog, da bi se prigodila takemu človeku kaka nesreča, — takoj vidijo v tem „šibo Božjo“. Z dokazi pridemo na dan poslej, ako želite, sedaj vprašamo samo, kaj bi porekli, ako bi mi orožje obrnili ter dejali pri nesreči katerega izmed vas, da vas Bog tepe, ker zlorablja to, kar nam je najsvetejše, vero, da sejete sovraštvo in prepir, mesto da bi oznanjevali ljubezen in mir? .. Opetovano smo vas že pozivljali, da dokažete vsaj jedno protiversko dejanje društva, katera hočete uničiti, — a vi morate molčati, sicer bi morali lagati. Vender, hvala Bogu, naše ljudstvo prihaja bolj in bolj k zavednosti, zato nam ni treba govoriti o tem, kar bi tudi danes ne bili, ako bi nam ne bilo dalo povoda opetovano razpravljanje tega predmeta — na leci. Koliko škodujete s tem veri, vé vsakdo, ki občuje s ljudstvom, katero se z začudenjem vprašuje: kam smo prišli? O socializmu nismo imeli pri nas nikakega pojma, dokler niso slišali tega v cerkvi, seveda samó v pomenu anarhizma in komunizma. Tega sicer niti misliti ni, da bi se ugnezdil kdaj v našem mestu socializem v slabem pomenu besede; a bojimo se le tega, da se začnete boriti proti nam pa s tem orožjem, ker se vam je prvo skoro popolnem skrhalo: kakor vam je namreč odločen narodnjak — brezverec, tako vam bo odločen zagovornik delavskih pravic — socialist. Tudi to orožje vam bo nekoliko pomagalo, toda dolge ne — maščevalo se bo nad vami samimi. — Toda bodi dovolj o tem! Opozorili smo vas na brezdnost, ako kljub temu drvite vanj, ne moremo vam pomagati. Društveno življenje v našem mestu je zopet oživele po Veliki noči. Sosebno naša Čitalnica se je začela po večletnem spanju letos prav živahno gibati, pridobivši nekatere prav delavne moči. Na belo nedeljo je priredila prav dobro obiskano zabavo pri g. Grudnu, kjer so se odlikovali posebno tamburaši „Del. bral. društva“, prošlo soboto je pa napravila zabavni večer v čast večletnemu članu g. Jos. Kosu, kateri je otvoril ta dan gostilnico „Pri črnem orlu“, ko je moral prejšnji najemnik, izza Celjske sokolske slavnosti znan zagrizenec, po parmesnem životarjenju pobrati šila in kopita ter povrniti se k svojim rojakom s poročilom, da so v Idriji kaj nerodovitna tla za narodne nasprotnike. Zabava je bila jako živahna, vsem se je brala radost z obraza, želeč novemu gospodarju mnogo sreče, nadejaje se, da bo trdno stal potem na narodni strani. Samo znana ultraklerikalca se menda nista veselila z veselimi, ker sta prouzročila nedostojen škandal. Uzrok tiči menda najbolj v tem, da hočejo ti prenapeteži Čitalnico ali vsaj njeno gibanje uničiti ali pa dobiti jo v svoje roké. Ker njihovi „kat. družbi“ noče pristopiti noben boljši človek, napravljajo naval pa na to trdnjavo, kakor so pred par leti na „Del. bral. društvo“. Toda brezuspešen bo njihov napor, samo gledajo naj, da se dobé slovo na tak način, kakor v bral. društvu. Šukljejev govor v državnem zboru je obudil pri nas skrajno ogorčenost. Vse željno pričakuje, da bi ga kmalu prav pošteno okrcal kak član protikolicije. Vender nekaj koristi ta govor: on vzbuja tudi pri nas — radikalizem, kateri bo strl take „šviga-švaga“ in postavil narod na lastne noge.

Od Drave, 10. aprila. [Izv. dop.] (Razne opomnje.) Zadnji moj dopis, v katerem sem tožil pod zaglavljem „das windische Elend“, da so Slovenci mariborskega okraja brez vsake organizacije, brez vsake energije, povzročil je surov odziv v „Südsteirische Post“. V tem listu, kojega izdaje katol. tiskovno društvo, kojemu pa je lastnik preč. gospod Mihael Vošnjak, ker je njegov „leib in familien-

journal“, primerjal me je neki dopisnik psu, kateri samo laja. Bodi dopisniku in listu, če mu dela taka surovost veselje, meni to ne more škodovati. Trdim pa spet, da ima mariborski okraj primeroma največ inteligence na slovenskem Štajerji in da bi vsled tega lahko bil ta okraj mej prvimi. Inteligenca mariborskega okraja ni stiskava in skopa, ona tudi žrtvuje. Dokaz nam je to, da je g. D. nabral tudi letos za podporno društvo na Dunaji prav lepo svoto. Dobila bi se tedaj podpora tudi za delo na političnem in socialnem polju, ako bi poklicani možje hoteli narodno stranko organizovati, ako bi hoteli in si upali slovenski stranki postaviti se javno in odločno na čelo! Baš „Südsteir. P.“ poročala je pred kratkim o dveh jako značilnih pojavih, katera dovolj glasno govorita, da se Slovenci moramo vzdramiti, da moramo kot dobro organizovana stranka stopiti vendar enkrat v javnost „da nas nasprotniki ne prehitijo, da nam ne izpodkopljejo tal“, „Südsteir. P.“ ponatisnila je iz „Tagesposte“ poročilo Pistorja, najdelavnejšega nemškega agitatorja ob meji, o postojankah, katere so si Nemci s pomočjo nemškega šolskega društva zgradili v kratki dobi ob meji od Mure do Drave. Iz tega nemško pisanega poročila je razvidno, kako dobro so organizovani Nemci, kako vztrajno delajo po dogovorjenem načrtu! Reke in mejne bregove so že prekoračili, spuščajo se že v doline, v slovenske doline, katere jih v napredovanju ne bodo ovirale! Isti list je zadnje dni poročal, da so Slovenci pri občinski volitvi v Št. Iliji podlegli Pistorju in drugim Nemcem. Zdi se mi, da se tu potaplja kos slovenskega sveta v nemškem morju na... Tožbe o stagnaciji, o zaspanosti slišijo se tudi od drugod, tako iz Ptuj, Slovenske Bistrice itd. Ptujski Jeremija ima tudi v marsičem prav; toda to, kar piše glede zveze mej slovenskimi poslanci in časniki ni izvedljivo. Naši poslanci vendar niso v prvi vrsti žurnalisti, kakor je to deloma v Nemcih in Madjarih! To pa zategavoljo, ker pri nas poslanci — razun g. Mihaela Vošnjaka — sploh svojega glasila nimajo. Če pa se Slovenci organiziramo, — s pomočjo naših poslancev, ali brez njih, kakor bode to mogoče, — bode mogoče napraviti zvezo mej stranko in tem ali onim časnikom, dobiti v interesu stranke sodelavce za glasilo. Čudna je zahteva Ptujkega Jeremije, češ, da bi morali slovenski poslanci skrbeti, da dobe njih govore v ponatis „tople“ časniki! Potem takem morali bi biti, recimo vsi slovenski poslanci v deželni zboru štajerskem zmožni stenografije, da bi opravljali drug za drugega posle stenografa. Kajti deželni stenografi prepisujejo stenograme večinoma še le, ko je zaključen že deželni zbor, tiskajo se mesece pozneje in poslanci dobe zapisnike jako pozno. Stenografskih zapisnikov o zadnjem zasedanju našega deželnega zbora še nima danes nobeden poslanec v rokah, ker še niso dotiskani. Da morejo nemški listi poročati sproti o razpravah, to je mogoče, ker pošiljajo svoje sodelavce k sejam. Tudi slovenski časniki bodo si morali ta modus procedendi izvoliti, ker imajo poslanci dela dovolj v zbornici, v odsekih in klubu, da jim ne preostaja časa za časnikarska dela! Ptujski Jeremija tudi ne sme pozabiti, da potrebujejo časnikarska podjetja duševne in gmotne podpore, da o sami kritiki in o pritožbah, če prihajajo tudi od ptujkega Jeremije, ne morejo živeti! O Ptujski inteligenci velja tisto, kar velja o „Mariborski“: Piši, — delaj — in potem še le kritikuji!

Iz občinskega sveta Ljubljanskega.

V Ljubljani, dne 12. aprila.

Občinski svet Ljubljanski imel je sinoči pod predsedstvom župana Grasselli-ja javno sejo, katerej je prisostvovalo 22 občinskih svetovalcev. Začetkom seje naznanil je gospod župan, da mu je došel dopis c. kr. deželnega predsedstva, s kojim se mestna občina obvešča, da naučno ministerstvo vzprejme ponujeni mu prostor, kjer se nahaja mestna drevesnica (poleg „Narodnega doma“) v svrhu gradnje novega gimnazijalnega poslopja, ako dotični prostor meri vsaj 3.300 kvadratnih metrov. Ker ima mestna drevesnica celo nekoliko večjo površino ter torej tudi v tem obziru odgovarja zahtevam naučnega ministerstva, ni dvoma, da se bode nova gimnazija gradila na omenjenem prostoru.

Nadalje naznanil je gospod župan, da je kranjska hranilnica povodom letošnjega občnega zbora v korist mestnemu ubožnemu zakladu zopet dovolila svoto 2500 gld. Občinski svet izrekel je zahvalo za to mestnim revežem namenjeno podporo. Potem storili so gospodje: kantiner in meatni vojašnici Anton Gorše, hišni posestnik in sodar Avgust Repič ter pasar Henrik Zdanikar, katerim je občinski svet v seji dne 12. decembra 1893 bil podelil me-

ščanstvo, slovesno obljubo kot meščani ter ob jednem prejeli dotične diplome.

Potem prešlo se je na dnevni red ter je najprej obč. svet. dr. Staré v imenu pravnega in personalnega odseka poročal o Predovičevi ponudbi glede prostora za svinjski sejem in o mesarske in gostilničarske zadruge Ljubljanske prošnji, tičeči se te stvari. Kakor znano, izročila se je v zadnji seji občinskega sveta Predovičeva ponudba pravnemu odseku, da jo posebno glede zahtevanega servituta temeljito prouči. Mej tem pa sta mesarska in gostilničarska zadruga vložili prošnjo, naj se Predovičeva ponudba odkloni, ter naj ostane svinjsko sejmišče na sedanjem nevtralnem prostoru. Ker je želeli, da se ne ponavljajo stare pritožbe, predlaga odsek, naj se Predovičeva ponudba odkloni, prošnja omenjenih zadrug pa izroči mestnemu magistratu v nadaljeje uradovanje. Obč. svet. Štrukelj podpira odsekov predlog, obč. svet. Šubic pa izjavlja, da bode sicer glasoval za odsekov predlog, torej proti Predovičevi ponudbi, da pa se ne uda terorizmu omenjenih zadrug. Vsako prošnjo treba je vzeti v presojo, tako se je zgodilo tudi s Predovičovo ponudbo; to je parlamentarno pravilno in vendar je pal obč. svet. Kunc kot žrtva tega postopanja. — Pri glasovanju bil je odsekov predlog z veliko večino vzprejet ter ponudba g. Predoviča odklonjena.

Obč. svet. Svetek poročal je v imenu finančnega odseka obširno in temeljito o mestni hranilnici Ljubljanske računskem zaključku za leto 1893. Z veseljem je konstatovati, da je mestna hranilnica napredovala tudi v pretečenem letu v vseh strokah poslovanja. Koncem leta 1892. znašale so uloge od 5460 uložnikov 2.313.055 gld. 58 kr. V teku leta 1893. naložilo je 6015 strank (mej temi 2629 novih) 2.127.271 gld. 42½ kr., 4349 strank pa vzdignilo je celo ulogo 1.757.043 gld. 11½ kr. Tedaj se je za 370.228 gld. 31 kr. več naložilo. Po prištevk v letu 1893. kapitalizovanih obresti 96.219 gold. 60 kr. znašajo koncem leta 1893. uloge 6914 strank 2.779.503 gld. 49 kr. Povprečno pride na vsako hranilno knjižico 402 gold. 01 kr. proti 423 gold. 63 kr. v prejšnjem letu; to znižanje povprečne višine kaže, da se množi število hranilnih ulog v pravem pomenu besede, za katere je hranilnica v prvi vrsti ustanovljena. Te uloge naložile so se takole: Na hipoteke posodilo se je 504.071 gold. 73 kr., koncem l. 1892. znašale so iste 1.351.617 gld. 40 kr., skupaj 1.855.689 gld. 13 kr., a ker so stranke (mej temi 19) dolg popolnoma odplačale 34.919 gld. 74 kr. znaša stanje hipotek koncem leta 1893. 1.820.769 gld. 39 kr. Občinska in deželna posojila, ki so znašala leta 1892. 138.468 gld. 23 kr. zvišala so se v teku leta 1893. za 37.500 gld., oziroma po odbitku leta 1893. odplačanih 2.650 gld. 52 kr. za 34.849 gld. 48 kr. na 173.317 gld. 71 kr. Tudi lombard poskočil je od 10.902 gld. v letu 1892. na 12.902 gld. Stanje menic popelo se je od 34.076 gld. 04 kr. za 13.141 gld. 29 kr. na 47.217 gld. 33 kr. V teku leta prodale so se nekatere efekte in tem potom realizoval malone ves književni dobiček pri efektih iz leta 1892., ki ni le največ pripomogel, da se je leto 1892. tako ugodno zaključilo, ampak pripomogel je tudi, da preostaja letos še 1229 gld. 11 kr. čistega dobička iz tega poslovanja. Stanje tekočega računa znižalo se je za blizo stotisoč goldinarjev na 298.458 gld. 29 kr. in sicer zbog večjih izplačil ulog, kar je pa konečno le hasnilo, ker drugi denarni zavodi po veliki večini nižje obrestujejo uloge nego mestna hranilnica svojim ulagateljem. Na račun inventarja odpisalo se je tudi letos 5% radi obrabe. Od ustanovnih stroškov odbila se je letos tudi ista svota z 990 gld. 44½ kr., katera je bila dosedaj mej aktivni kot ustanovno premoženje, radi tega, ker je vrednost tega premoženja v teku mestne hranilnice obstanka tudi skoraj zginila. Le izključno radi tega pade letošnji dobiček pod oni, katerega je izkazala hranilnica l. 1892. Čistega dobička ima za leto 1893. 7.413 gld. 19½ kr. in če se istim priklopi še omenjenih 990 gld. 44½ kr., katere bi se lahko šele čez nekaj let odpisali ali vsaj skozi daljšo vrsto let amortizovali, dobimo pri upravnem imetju dobička 8403 gld. 64 kr. in če tem prištejemo še dobiček splošne rezervne zaklade 297 gld. 40½ kr. in dobiček posebne rezervne zaklade 70 gld. 11 kr. znaša ves dobiček leta 1893. 8771 gld. 15½ kr., tedaj v primeri z dobičkom iz leta 1892. 8297 gld. 82½ kr. 473 gld. 33 kr. več, in to klub višje reži. Če uvažamo na dalje, da se v vlani izkazanem dobičku 8297 gld. 82½ kr. nahaja dobiček 3733 gld. 37 kr., katerega je hranilnica dosegla v efektinem poslovanju, vidimo, da je leta 1892. dobila v ostalem poslovanju 4564 gld. 45½ kr. Leta 1893. ima hranilnica, kakor že omenjeno, 8771 gld. 15½ kr. dobička in mej tem pri efektih upravnega imetja dobička 1229 gld. 11 kr., a pri obeh rezervnih zakladah pa kurzne izgube 8 gld. 65 kr., tedaj skupnega efektnega dobička 1220 gld. 46 kr. tako, da je dobila pri ostalih strokah 7550 gld. 69½ kr. to je 2986 gld. 24 kr. ali nad 65% več nego vlani. Ker pa se sme vedno le na ta dobiček računati — efekti prinesejo lehkó le izgubo — je letošnji uspeh v primeri z onim iz leta 1892. osobito z ozirom na zdavno povišano režijo tako ugoden, da nas navdaja z najboljšo nado. Od dobička pri upravnem imetju 8403 gld. 64 kr. po odbitku mej izgubo poštevanih ustanovnih stroškov v znesku 990 gld. 44½ kr. tedaj 7413 gld. 19½ kr. položil se je dobiček pri efektih 1229 gld. 11 kr. v posebno rezervno zaklado za

kurzne razlike, a ostanek 6184 gld. 08½ kr. dejal na splošno rezervno zaklado. Kakor kažejo postavke, narastla je na ta način splošna rezervna zaklada na 13.988 gld. 43½ kr., in posebna rezervna zaklada na 2985 gld. 75 kr., tedaj obe skupaj na 16.974 gld. 18½ kr., t. j. 0.61% vseh ulog ali za dobro ⅓ več nego vlani. Namen naše hranilnice je znan; faktorji, ki odločujejo o poslovanju iste, so si tega vedno svesti, in zato iskreno želimo, naj se je oklenejo radi tega vsi rodoljubi brez razlike mišljenja, da bo mogoče delovati vsestransko in v večji meri v prospeh nam vsem — skupnih namenov.

Poročevalec konečno konstatuje, da je računski zaključek pravilno in pregledno sestavljen, da nam podaja pravo podobo tega velevažnega narodnega zavoda, ter da so pojedine postavke v soglasji s knjigami. Obč. svet. Svetek predlaga konečno v imenu finančnega odseka, naj se računski zaključek in bilanca mestne hranilnice odobre, upravnemu odboru pa podeli absolutorij ter se mu za njegov trud izreče priznanje in topla zahvala občinskega sveta. Ob enem se mestnemu magistratu naroča, naj odobreni računski zaključek predloži c. kr. deželni vladi v pregled. Predlogi finančnega odseka bili so brez ugovora vzprejeti.

Obč. svet. Gogola poročal je o g. Regalija novi ponudbi glede prodaje hiše št. 26 v Kravji dolini, a ker je g. Regalij svojo ponudbo mej tem zopet umaknil, vzprejel je občinski svet poročevalčev predlog, naj se g. Regaliju ponudba vrne nerešena.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Ljubljanske občinske volitve.) Kakor smo predvčerajšnjim naznanili, tako se je tudi zgodilo. Slovenski klerikalci so se združili z nemškimi nacionalci in sklenejo z njimi zvezo, da postavijo skupno kandidate za predstojajoče občinske volitve. Sinoči so zborovali pri Maliči in se dogovarjali o pogojih za združitev. Bila je to čudna družba. Zvonec je nosil tisti profesor dr. Gratzky, ki je znan po svoji piramidalni pretiranosti in ki je vedni predmet hudomušnim šalām. Asistirali so mu nekateri znani nemškutarji: Gerber, Perhautz, Jeuniker itd. in pa trije Prusi namreč Korn, Rütting in Avgust Drelse, ki še volilne pravice nima, ker ni avstrijski državljān. Navedena imena svedočijo, da se s klerikalci prav za prav ne pogajajo naši domači konservativni Nemci, ampak nemški nacionalci, najsrditeljsi sovražniki našega slovenskega naroda, ki se navdušujejo za Schönererja in za Bismarcka ter vedno menijo, da živé na nemški zemlji. In s tako stranko se oficijelno pogajajo slovenski konservativci! Klerikalno stranko so na shodu zastopali „znani“ Prosenc, trgovec Petrič, bivša magistratna uradnika Deu in — Erzin (!), katerih odstranitev z magistrata je vse prebivalstvo pozdravilo z največjim veseljem, neki odlični član klerikalne stranke, katerega za sedaj nečemo imenovati, in še neki drugi možje. Nemški nacionalci so obljubili klerikalni stranki svojo pomoč s pogojem, da se prepusti tretjina vseh mandatov nemškim kandidatom in da podpišejo slovensko-klerikalni kandidatni program, v katerem obljubijo varovati gotove nemške interese! Do odločitve še ni prišlo. Danes se zbera nemški nacionalci v gostilni Perlesovi in tam se ima zveza končno skleniti ali odkloniti.

— (Čemu se skrivate?) Vodja Katoliške tiskarne gospod Fran Ban nam piše, da na nedeljskem volilnem shodu ni predlagal kandidatov za tretji volilni razred v imenu klerikalne stranke, marveč v imenu konservativnih obrtnikov in meščanov, kar svedočijo po njegovem mnenju že imena predlagancev. Pristavlja tudi, da bi se ne branil predlagati kandidatov katerekoli narodne stranke, ako bi se mu zdeli delavni in koristni obrtnemu stanu, ker strankarstvo ne sme in ne more biti obrtniku glavna stvar. H koncu konstatuje g. Ban, da so na volilnem shodu zbrani volilci tretjega volilnega razreda glasovali za kandidate, katere je on predlagal. — Sedaj, ko smo lojalno priobčili vsebino pisma, katero nam je pisal g. Ban, bodi nam dovoljeno povedati, da nimamo razumevanja za tako fino razločevanje. Če pravi g. Ban, da ni v imenu klerikalne stranke predlagal kandidatov, ampak v imenu konservativnih obrtnikov in meščanov se moramo vprašati: Kdo pa spada v Ljubljani klerikalni stranki? Razen duhovnikov pač konservativni obrtniki in meščani! Čemu torej to razločevanje? Ali hoče klerikalna stranka s takimi finesami preslepiti tiste slovenske poštenjake, kar jih stoji v njenih vrstah, da se kompromis klerikalcev z nemškimi nacionalci ni

sklenil pod avspicijami stranke, nego da so ga sklenili volilci na svojo pest? Tega Vam nihče ne verjame, kdor ve, kako so disciplinirani Vaši volilci. Čemu se torej skrivate? Ali čutite, kako sramotna je taka zveza?

— (Osobne vesti.) Carinskima višjima kontrolorjema v Trstu sta imenovana višja oficijala Jos. Walter v Trstu in Jos. Witwar v Kopru. — Okrajni glavar Ljutomerski Henrik grof Attems premeščen je na svojo prošnjo v Leibnitz, okr. komisar Ernest pl. Lehmann pride iz Celja v Maribor in namestniški konceptni praktikant Emil Schaffnerath v Gradcu, k c. kr. okr. glavarstvu v Celji.

— (Odbor Ljubljanskega Sokola) sklenil je v svoji zadnji seji, da priredi pričetkom meseca septembra 1894. veliko sijajno akademijo z raznovrstnim vzporedom v deželnem gledališču na korist „Narodnemu domu“. V to svrhu je storil že primerne korake pri slavnem deželnem odboru in se tudi že vrše priprave za izvršitev vzporeda, kolikor to zadeva sodelovanje društvenikov. Radi raznovrstnosti vzporeda skušil bode odbor tudi nekatere izvandruštvene sile pridobiti za koristni namen prispevanja k „Narodnemu domu“. Mi pozdravljamo to vrlo idejo, osvedočeni, da bode rodila lep sad in pomnožila pomnožitve potrebni sklad „Narodnega doma“.

— (Sokolov jour-fixe) vršil se bode dne 14. t. m. v vrtne salonu pri „Ferlincu“. Brate Sokole opozarjamo na odborov oklic na drugem mestu.

— (Državna podpora.) Kot prispevek za premije, ki se dele za napravo novih vinogradov na Kranjskem, je dovolilo poljedelsko ministerstvo vsoto 1000 goldinarjev.

— (Upravna cesta.) Cesta, ki vodi na zapadni strani jahalnice proti Rožniku, se je začela uravnati te dni in se je posekalo nekaj dreves, druga pa se bodo še odstranila. Tako urejena cesta bode imela potem jednako črto s cesto na južni strani jahalnice.

— (Posledice zadnjega pretepa na Tržaški cesti.) Da se preprečijo nove praske, prepovedalo je tukajšnje vojno poveljništvo strogo vojakom izmej mostva, da obiskujejo gotove gostilne posebno one na Tržaški cesti, kjer se je vršil zadnjič pretep. Po noči pa hodijo vojaške patrolje, ki pazijo na to, da se ta prepoved ne krši.

— (C. kr. generalno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic) javlja, da se je vsled razglasa v „Wiener Zeitung“ razpisala dajatev in postavljanje novih železnih poverkov na mesto obstoječih iz litega železa z nekaterimi deli iz kovanega železa (Schiffkorn) pri mostu čez Bystrzyco-Nadworniansko blizu Stanislaw. Ponudbe vzprejema ravnateljstvo do 20. aprila t. l. 12. ure opoldne. Pogoji in drugi pomočki so pri imenovanju centrali na vpogled.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 1. do 7. aprila. Novorojencev je bilo 19 (= 31.20‰), umrlih 25 (= 41.08‰), mej njimi so umrli za škrlatico 1, za vratico 1, za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvouda 1, vsled starostne oslabelosti 2, za različnimi boleznimi 16. Mej umrlimi bilo je tujcev 7 (= 28‰), iz zavodov 11 (= 44‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli: za škrlatico 5, za tifusom 1, za vratico 1.

— (Pomanjkanje vode) postalo je vsled suhega vremena v nekaterih krajih prav čutno, posebno na Krasu. Pivka in Unca sta skoro brez vode, istotako tudi Cerkniško jezero, ki se navadno posuši šele v mesecu juniju. Za železniške postaje se mora v mnoge kraje voda dovažati iz Ljubljane.

— (Mariborska podružnica sv. Cirila in Metoda) ima v nedeljo dne 15. t. m. svoj občni zbor v prostorih čitalnice Mariborske.

— (Savski brod pri Sevnici.) Deželna vlada kranjska podelila je v sporazumljenji z namestništvom v Gradci posestniku Jožefu Gospodariču v Logu koncesijo za brod na Savi mej Sevnico in Logom za dobo petih let.

— (Metropolit črnogorski.) V Gorici umrl je v torek v noči pravoslavni metropolit črnogorski za rakom. Truplo se bode prevedlo preko Trsta v Črnogoro.

— (Poskušena umor.) V Trstu bivajoči čevljar Fran Versola, rod. Ljubljānčan, ki že več let ne živi skupaj s svojo ženo, zvalil jo je v neko gostilno na kozarec vina, potem pa jo je napadel v veži njenega stanovanja, ter večkrat zabo-

del z ostrim čevljarškim nožem. Na smrt ranjeno ženo odvedli so v bolnico, napadalec pa je pobegnil, a policija ga je kmalu zasačila in odvedla v zapor.

— (Ukraden vagon sladkorja.) Drzno sleparstvo se je izvršilo te dni v Trstu. Trgovec Ivan U. naročil je pri neki firmi na Češkem cel vagon sladkorja, to je kakih sto vreč. Ker pa blaga le ni bilo, povpraševal je na kolodvoru in izvedel, da je že nekdo sprejel sladkor, izkazavši se z rednimi tovornimi listinami. Policija je potem dognala, da je prodajalec J. B. bržkone po nepoštenosti železniškega duinarja dobil v roke tovrstne listine in dal odpeljati sladkor v svojo prodajalnico, kjer se je res našlo omenjenih 100 vreč. Sum se je obrnil na njega, ker je prisleparjeni sladkor ponujal drugim trgovcem po jako nizkih cenah. Sladkor se je odvedel pravemu lastniku, nepoštenega prodajalca J. B. pa je policija dala pod ključ. Duinar in dve drugi osebi, ki sta imeli tudi posla pri tej čudni trgovini, pa so pobegnili. Poslednji dve osebi zasačila je policija v Sežani, ter ju odvedla v zapor v Trst.

— (Premestitev v drug poštni okraj.) Vasi Ostrova in Kozjane, ki sta dozdaj spadali pod okraj poštne urada v Materiji, izločili sta se iz njega in pripadata odslej pod poštni urad „Divjača-kolodvor“.

— (Šolske razmere v Istri.) Kako potrebna je bila ustanovitev „družbe sv. Cirila in Metoda za Istro“, kaže to, da je v Istri še kakih 20.000 otrok, ki ne obiskujejo nobene šole. Večina teh otrok je hrvatske in slovenske narodnosti. V nekaterih krajih je sploh premalo šol, v drugih pa so le italijanske šole, v katere slovenski otroci ne morejo hoditi z uspehom. Nekolike bode temu nedostatku na vsak način odpomogla nova šolska družba. Naj bi jo tudi nadalje krepko podpirali rodoljubi.

— (Hrvatske novice.) V Zagrebu se je te dni konstituiral odbor, ki ima nalogo, prirediti vse, česar bode treba, da se slovesno vzprejme novi nadškof dr. Posilović, kadar pride v Zagreb. Vsa društva in meščani prirede sijajno bakljado s 1000 bakljami in serenado, pri kateri bodo sodelovala vsa Zagrebška pevaka društva. — Pokojna baronica Ivka Vranjancany ostavila je „Matici hrvatski“ 500 gld., „društvu sv. Cirila i Metoda za Istro“ 300 gld. in raznim Karlovškim društvom večje svote. — V Sofiji otvorila se je „Hrvatska za druga“, to je čitalnica, v kateri se zbirajo tamošnji Hrvati. Predsednik društva je prof. Jurinić. — V Veljcluci v Dalmaciji se je ustanovilo hrvatsko zabavno-poučno društvo „Hrvatski napredak“, čegar pravila je vlada potrdila. — V Oseku umrl je v 85. letu svoje dobe upokojeni gimnazijalni vodja Franjo Vaniček, dopisujoči član učenega društva v Belemgradu. — Pevsko društvo „Kolo“ imelo je svoj občni zbor minuli četrtak. Iz tajnikovega poročila povzamemo, da je imelo društvo v minulem letu 90 častnih članov, 64 ustanovnikov, 654 podpornih in 181 izvršujočih članov, mej poslednjimi 30 v tamburaškem zboru. Dohodkov je imelo društvo 13.176 gld. 45 kr., stroškov pa 13.172 gld. 19 kr. — Direktor Mandrović vrnil se je te dni s svojega umetniškega potovanja. Novi intendant dr. Miletić pa biva zdaj v Parizu. Dramatične predstave so se obustavile zaradi opere do dne 20. maja.

— (Dvajset dni iz Belega grada v Zagreb.) „Obzor“ pripoveduje, da je potreboval zavoj knjig, oddan v Belem gradu 20 celih dni, da je priromal s pošto v Zagreb. Da ga je kdo peš nosil, dospel bi bil skoro prej.

— (Razpisana služba.) Pri deželnem sodišči je izpraznjeno mesto svetnika. Prošnje do 25. t. m. pri predsedstvu dež. sodišča istotam.

**Slovinci in Slovenke! ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!**

Razne vesti.

* (Slovenske novosti.) Ruske narodne pesni in napeve sta nabirala rodoljuba Istomin in Ljapunov, ki sta po nalogu geografskega društva prepotovala minulo leto vse ruske kraje, da zapiše kolikor moč veliko narodnega blaga. Potni trošek za to podjetje dal je car sam. Nedavno pa je bila velika predstava v Peterburgu v veliki dvorani mestne dume (magistrata), da nabrane napeve čuje rusko občinstvo. Nabralo se je 260 melodij ruskih

Rudolf Rohrmann v Ljubljani, Florijanske ulice št. 19.

Na prodaj je stroj za pletenje nogovic

jako dobro ohranjen in še več drugih stvari. Reflektantje naj se obrnejo do gospe **Antonije Kokalj** v Kropi št. 96. (373-8)

Direktne naročbe elegantnega

Liberškega suknenega blaga

za cele obleke po nizki ceni. Čisto volneni cheviot in gredšane tkanine (Kammgarne). Cela obleka za gospode gl. 6.70. Vzorci se pošiljajo, če se nam pošlje znamka za 5 kr. **Fran Rehwalder sinovi**, zaloga suknene blaga v **Liberl** (Reichenberg), Češko. (369-4)

Po nedosežno nizki ceni se dobé

jako lepi

in dobri rouleauxi (zastirala za okna) v slovečem etablisementu pohištva **lv. Baar**-a naslednika, **Dunaj, IX., Währingerstrasse 26.** Mnogoštevilna priznanja. (253-16)

Dr. Friderika Lengiel-a Brezov balzam.

Ze sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, očijo se že drugi dan nesmatne luskine od polti, ki postane valed tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podluje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rdečino, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gl. 1.50. (39-7)

Dr. Friderika Lengiel-a BENZOE-MILO.

Najmilejše in najdobrodejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v **Ljubljani** v **Ub. pl. Trnkóczy**-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vsprejema **W. Heun, Dunaj, X.**

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Najboljše za obuvalo

za vozne krove, konjsko opravo i. t. d., da postane in ostane nepremočna, mehka in jako trpežna in da se zlasti obuvalo sveti, ne da bi je bilo treba povišati, so:

F. BENDIK-A v Št. Valentinu

na **Nižje Avstrijskem** patentovani fabrikati:

redilna mast za usnje

ki vode ne prepušča, in pa

svetilna tinktura za usnje

ki je uvedena in v rabi pri c. in kr. vojski.

Glavna zaloga v **Ljubljani** pri **Schussnigg-u & Weber-ju**, v **Celovci** pa pri **L. Musil-ju** in v vseh večjih mestih monarhije.

Cenike pošilja na zahtevanje **F. Bendik** v **Št. Valentinu** na **Nižje Avstrijskem**. (223-8)

Od 1. junija in od 1. septembra tarif za stanovanja znižan za 25 odstotkov.

Zdravilišče

KRAPINA-TOPLICE

na **Hrvatskem**

od postaje Zagorske železnice „Zabok-Krapina-Toplice“ oddaljeno vožno uro, odprto je od 1. aprila do konca oktobra. Toplice imajo temperaturo 30—35° R. ter izvrstno delujejo pri protinu, mišični in sklepni skrnitvi in pri boleznih, ki so nje posledice, pri bolečinah v kolku, pri živčnih, polnih boleznih in takih vsled zadobljenih ran, pri kronični Brightovi bolezni, pri otrpnenju, pri kronični vnetici maternice, pri eksudatih v peritonealni vezni tkani in itd. Velike basinske, polne, separirane kopalne kopelji in kopelji v marmornatih banjah; izvrstno urejene znojne kopelji (sudariji); masaža, elektrika, švedska zdravilna gimnastika. — Udobna stanovanja, dobre in cenene restavracije, stalna zdravilna godba c. kr. pešpolka nadvojvoda Leopold št. 53, obširna senenata sprehajališča itd. Od 1. maja dalje vsak dan promet s poštanim omnibusom do **Zaboka** in **Pollčan**. Brošure v vseh knjigarnah. Prospekte pošilja in na vsa vprašanja odgovarja zdravnik tega zdravilišča **dr. Pavel pl. Orešković**. (409-1)

Ravnateljstvo zdravilišča.

Štev. 4752

II. Razglasilo b.

iz 1. 1894.

C. kr. finančno ravnateljstvo za Kranjsko daje s tem na splošno znanje, da se bodeta

pehotna vojašnica in strelivno skladišče v Rudolfovem

prodala potom javne dražbe. Dotična obravnava, katere se lahko udeležijo z ustmenimi ponudbami ali pismenimi oferti, se bode vršila

dné 30. aprila 1894 ob 10. uri predpoludnem

pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v **Ljubljani**.

Izključna cena iznaša za pehotno vojašnico 25.100 gl. d.
za strelivno skladišče 50 „

Vse drugo je razvidno iz natančnejšega razglasila, ki je objavljeno v uradnem listu **Ljubljanskega časopisa** šte. 74 z dne 2. aprila 1894.

C. kr. finančno ravnateljstvo v **Ljubljani**

dné 24. marca 1894.

(370-2)

NOVO!

Paulinova Kranjska vinopivnica

v **Ljubljani**, **Slonova ulica** šte. 52

toplo priporoča

namizno vino:

Istrijanca	rudečkastega	liter po	24 kr.
„	rudečega	„	28 „
„	belega	„	28 „
Tiroljca	rudečega	„	28 „
„	belega	„	28 „
Dolenjskega	cvička rudečkastega	„	32 „
„	„ belega	„	32 „

Specijalno vino:

* Burgunderja	rudečega	liter po	40 kr.
* Sistijanerja	belega	„	40 „
* Zelenike (Blesling)	belega	„	48 „
* Teranca	rudečega	„	48 „

Pivo:

Fino **Bavarsko črno**, iz občeznane pivarne **Kundl** (ustanovlj. 1658) bavarski bokal (1/2 litra) 11 kr.
V množini nad 10 litrov, v steklenicah v hišo stavljen, ceneje liter po 1 kr., nad 50 litrov po 2 kr., in zunaj mesta nezadavčeno po 6 kr. Na debelo mnogo ceneje.

Za pristnost vsako jamstvo.

One z * zaznamovane vrste so iz občeznane vinokletarstva kneginje **Hohenlohe**.

NOVO!

Št. 2143.

Razglas.

(402-2)

C. kr. okrajno sodišče v **Kamniku** s tem naznanja, da se bo na prošnjo dedičev po dné 14. grudnia 1893 v **Komendi hiš. št. 1** v sodnem okraju kamniškem umrli graščakinja **Neži Černič**, namreč **Helene Nabum** v **Aleksandriji**, **Jurija Čebuli** v **Kamniku**, **Franciške Jožefa Lotrič** v **Kamniku**, **Minke Lah** v **Kapljivasi** in **nl. Franceta Čehun** od odnot (vsi zastopani po g. dr. Karolu Schmidinger ju, c. kr. notarju v **Kamniku**), **Antonije Legan** v **Bistri** in **Franciške Jenko** v **Ljubljani** (obe zastopani po g. dr. Franu Papež-u, odvetniku v **Ljubljani**) vsled dovoljenja veleslavnega c. kr. dež. sodišča v **Ljubljani** kot zapuščinske oziroma realne oblasti z dné 20. marca 1894, št. 2671, in vsled tusodnega nadvarstvenega dovoljenja gledé **nl. Franceta Čehun** z dné 15. marca 1894, št. 1761, vršila

dné 19. aprila 1894 ob 11. uri dopoludne na **lici mesta komendske graščine** v **graščini hiš. št. 1** v **I. nadstropju**

prostovoljna sodna dražba in prodaja

gori imenovanim dedičem iz zapuščine **Neže Černič** dedno pripadnih v sod. okraju kamniškem ležečih posestev, namreč:

1. v **kranjski deželni deski** sub vlož. št. 547 vpisane **komendske graščine hiš. št. 1** v katastralnem vkupnem površju 269 oral 119 □ sežnjev sodno cenjene na 25.719 gl. d. in

2.) v **zemljiški knjigi** c. kr. okrajnega sodišča v **Kamniku** vpisanega posestva vlož. št. 117 katastralne občine **Kapljavas** v katastralnem površju 209 □ sežnjev, sodno cenjenega na 12 gl. d. — da se bo ta prodaja, ki se je dovolila na prostovoljno prošnjo gori imenovanih dedičev, vršila nekvarno zastavnim pravicam eventualnih tabularnih upnikov; — da se bodo označena posestva le za gori navedene cenilne cene izključala in v smislu za **nl. dediča Franceta Čehun**-a s tusodnim odlokom z dné 15. marca 1894, št. 1761, nadvarstveno, za vse dediče kot prodajalca pa z odlokom veleslavnega c. kr. deželnega sodišča z dné 20. marca 1894, št. 2671, zapuščinsko-oziroma realno-oblastno odobrenih dražbenih pogojev in sicer le za ali nad cenilno kot izključno ceno po poprejšnji še pred zaključkom dražbenega zapisnika pridilni izjavi prodajalcev največ ponujajočemu oddala. Nadalje da mora vsak ponudnik pred pričetkom dražbe položiti v roke dražbenega komisarja vadij in sicer gledé posestva deželnoknjižna vloga št. 547 znesek 5200 gl. d., gledé zemljišča vlož. št. 117 kat. občine **Kapljavas** pa znesek 5 gl. d. v gotovini, v tudeželnih hranilničnih vlogah ali v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih. Slednjé da ležé vsa to prodajo zadevajoča pisma in listine, posebno deželnoknjižni in zemljeknjižni izpiski, katastralni posestni listi, zapisnik o cenitvi posestev in dražbeni pogoji tusodno, dražbeni pogoji pa tudi v pisarnah **dr. Karola Schmidinger**-ja, c. kr. notarja v **Kamniku**, in **dr. Frana Papež**-a, odvetnika v **Ljubljani**, na ogled.

C. kr. okrajno sodišče v **Kamniku**

dné 5. aprila 1894.

C. kr. okrajni sodnik: **Polc**.

Za gasilna društva!

Ravnokar je izšla za gasilna društva neizogibno potrebna knjiga:

A. C. Achtschin-ov

Službeni red in vadbeni predpisi

za gasilna društva kranjske zaveze.

Cena tej knjigi znaša za člane gasilnih društev kranjske zaveze 1 krono, za nečlane pa 2 kroni; po pošti 20 vinarjev več.

Naročbe vzprejema podpisane, kateri ima v zalogi tudi sledeče tiskovine za gasilna društva in sicer vse vezane, namreč:

Službeni zapisnik		1 gl. d.	55 kr.
Sejni zapisnik		1 „	40 „
Blagajnična knjiga		1 „	80 „
Osnovnik		1 „	55 „

MAT. GERBER

(Josip C. Gerber)

(374-3)

založna trgovina s papirjem in knjigoveznica v **Ljubljani**.